

Akademiske skrivesentre og studenters læring

Skrivesenteret AL ved Høgskolen i Bergen (HiB) (<http://www.hib.no/bibliotek/skrivesenteret/>) og Akademisk skrivesenter ved Humanistisk fakultet/Universitetsbiblioteket ved Universitetet i Bergen (UiB) (<http://www.uib.no/hf/31007/akademisk-skrivesenter>) arrangerte 10. og 11. november 2016 en innholdsrik, velregissert, lærerik og spennende konferanse om akademisk skriving, dialogisk veiledning og læringsprosesser. Konferansen fant sted på Kronstad, HiBs nye campus – vel verdt et besøk. Jeg takker NFF for stipendiet som gjorde det mulig for meg å delta på konferansen.

Det er etablert flere skrivesentre i Norge de siste årene, stort sett med bibliotek involvert. «Bibliotekarer går fra å være kunnskapens voktere til å bli veiledere og partnere i læring», sa Maria-Carme Torres, bibliotekdirektør ved UiB. Dette er et sentralt skifte i fagbibliotekenes virke, som påvirker våre prioriteringer, våre strategier, hvordan vi forstår lokalene våre, og hva slags kompetanse vi ser etter når vi rekrutterer nye medarbeidere. Konferansen ga god innsikt i hvordan dagens senter arbeider, hvilke tjenester de tilbyr, hvilke partnere de har – og ønsker seg, hvilke utfordringer de har og hvordan de ser for seg veien videre.

Fra hvordan til hvorfor

Et gjennomgående budskap fra foredragsholderne var at institusjonene må skape forståelse hos studentene for *hvorfor* det skrives så mye i academia. Skriving er ikke et teknisk hinder studentene må overkomme for å bestå eksamen, det er en kraftfull aktivitet for læring og tenking. Det er også i arbeidslivet viktig å kunne formulere seg godt og være i stand til å formidle faglige argumenter og meninger.

Kari Mari Jonsmoen fra Høgskolen i Oslo og Akershus sa at fokuset på teknikk og hvordan-spørsmål gir en instrumentell og resultatorientert holdning til skriving; skriving blir bare noe man må gjøre fordi man ønsker god karakter i et fag. Hvorfor-spørsmål inspirerer på den annen side til refleksjon rundt egen praksis, og bidrar til læring. Lynn Nygaard fra PRIO fremhevet også at vi må bort fra oppskriftstenkingen rundt skriving, og det må vi ta inn i tilbakemeldingene vi gir studenter, sa hun. Vi må unngå å fokusere for mye på detaljene og det å fikse tekniske problemer. Et slikt fokus gir den som skriver en følelse av å ikke ha fått det til; det finnes en «riktig» måte å gjøre dette på og den behersker ikke jeg.

På slutten av første dag ble det arrangert en debatt hvor vi også fikk høre studenters erfaringer og meninger. Fredrik Bødtker, leder av studentparlamentet ved HiB, påpekte at det i skrivingen forventes noe helt annet av studentene enn de er vant til. I skrivingen skal de plutselig *anvende* teori de har lært, ikke bare gjengi den. Dette er en nøtt å knekke, og han ønsket opplæring fra første studieår, å mestre skriving krever trening. Da er det et paradoks at institusjonene ofte prioriterer å gi masterstudentene skriveopplæring.

Hvorfor skrivesenter?

Når skriving er en så viktig og utbredt læringsaktivitet i academia må institusjonene ta dette på alvor og gi studentene god og helhetlig opplæring og veiledning i skriving. Skrivesentrene kan gjøre nettopp dette; tilby kurs og individuell veiledning og være et kompetansesenter for akademisk skriving i institusjonene. Skrivesentrene kan se og ta vare på studentene, og bidra til økt

studiemestring. Skrivesentrene gir studentene et sted å diskutere skriveingen sin. Dialog om skriveing er viktig nettopp for å vise *hvorfor* vi skriver. «Læring skjer når vi interagerer, når vi er uenige og diskuterer», som Randi B. Brodersen fra Skrivesenteret ved UiB sa. Skrivesentrene kan være svært viktige læringspartnere for studentene.

Dialogen er også viktig for kvaliteten på skriveingen, fremhevet Lynn Nygaard. Lotte Rienecker, den danske nestor innen akademisk skriveing, argumenterte for at det er viktig å diskutere tekster; hva funker og hva funker ikke? Dette er god pedagogikk for å øke skrivekompetansen hos studenter. Hun sa videre at studentene må få en stemme, de må lyttes til, og dialogen bør ikke avsluttes med karakteren kun, man bør også ta en avsluttende samtale og spørre «hva lærte du, hva tar du med deg videre?».

Nettverk og erfaringer

Djuddah Leijen fra Universitetet i Tartu fortalte om det nyopprettede nettverket for nordiske og baltiske skrivesenter, etablert med støtte fra NORDPLUS. Det er per nå fem partnere i nettverket: Aalto, Bergen, Chalmers, Malmø og Tartu. Leijen pekte på at plasseringen av skrivesentrene i organisasjonen varierer. I USA er skrivesentre tradisjonelt tett integrert i institusjonen. I Norden og Baltikum er skrivesentrene mer løsrevet og individualisert. I Sverige er de ofte del av studenterservicetilbudet, i Finland og Estland er de del av språksentre, mens de i Norge knyttes til bibliotek. Nettverket har hatt et møte, hvor de blant annet kartla de deltakende partnerne. De sitter med mange spørsmål: Bør vi i Norden og Baltikum også bevege oss mot en mer institusjonalisert modell? Hvordan kan skrivesentrene vise sin verdi for institusjonene? Er det mulig å måle dette kvantitativt? Hvem er skrivesentrenes partnere? Hvordan blir et skrivesenter vellykket?

Den tydelige tilbakemeldingen fra erfarne skrivesenteransatte var at det er særdeles viktig å etablere en solid base for et skrivesenter. Lotte Rienecker sa at selv om det blir «messy» er det utrolig viktig å knytte til seg mange partnere og sørge for at mange har aksjer i skrivesenteret. Med mange i ryggen er en tryggere. Det er arbeidsomt og krever mye koordinering, men det er verdt det. Det ivaretar i tillegg tverrfaglig involvering. Måling og kvantitativ tilnærming til å demonstrere vellykkethet var flere skeptiske til. Et skrivesenters vellykkethet er ikke mulig å måle i antall besøkende, senteret yter kvalitative tjenester.

Å lage happenings rundt senteret for å bli synlig og slik få oppmerksomhet og støtte er også viktig. Gode eksempler på dette er Skrivenatt ved NTNU Universitetsbiblioteket og akademisk bootcamp for masterstudenter som er under planlegging ved UiB.

Et siste råd fra Rienecker var: «Gjør det du er god på». Ikke tilby tjenester fordi de høres kule ut, du må ha kompetanse på det du driver med og levere kvalitet for å være relevant, få støtte, og overleve.

Vil du vite mer?

Program og abstracts: <http://www.hib.no/forskning/formidling/konferanser/konferanse-om-akademisk-skriving-og-dialogisk-rettleiing-i-hogare-utdanning/framlegg-til-presentasjon-av-god-praksis-med-fokus-pa-akademisk-skriving-og-rettleiing2/>

Noen lesetips:

Brodersen, R.B. fra Skrivesenteret UiB, flere publikasjoner:

<http://www.uib.no/personer/Randi.Benedikte.Brodersen#uib-tabs-publikasjoner>

Dysthe, O. (2001) *Dialog, samspill og læring* Oslo: Abstrakt.

Dysthe, O., Bernhardt, N. og Esbjørn, L. (2012) *Dialogbasert undervisning: kunstmuseet som læringsrom*. Bergen: Fagbokforlaget.

Dysthe, O., Hertzberg, F. og Hoel, T.L. (2010) *Skrive for å lære: skriving i høyere utdanning* 2. utg. Oslo: Abstrakt.

Elbow, P. (1998) *Writing Without Teachers* 2. utg. Oxford: Oxford University Press.

Handal, G. og Lauvås, P. (2006) *Forskningsveilederen*. Oslo: Cappelen.

Jonsmoen, K.M. og Greek, M., flere publikasjoner: <https://www.hioa.no/tilsatt/karim>

Nygaard, L. (2017) *Writing Your Master's Thesis: A to Zen*. SAGE. Kommer i mars 2017.

Rienecker, L. (2013) *Den gode oppgaven: håndbok i oppgaveskriving på universitet og høyskole* 2. utg. Bergen: Fagbokforlaget.